

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru jud: (Z. Talpalaru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău jud: (E. Palanciuc, A. Malîi, V. Clima)

ÎNCHEIERE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Tabuncic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, cu obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 28 iulie 2017, Nicolae Tabuncic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, cu obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul Nicolae Tabuncic a invocat că activează în organele procuraturii de la 01 august 1983, până în prezent, în diferite funcții de procuror, iar vechimea de muncă în funcția de procuror constituie 34 ani. Începând cu 01 septembrie 2002, după atingerea vârstei de 50 de ani, reclamantului Nicolae Tabuncic i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute de Șef de Secție din Procuratura Generală. Până la sfârșitul anului 2011, Casa Națională de Asigurări Sociale a respectat principiul recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară a salariului procurorului, reclamantului fiindu-i recalculată mărimea pensiei, însă, după această dată, Casa Națională de Asigurări Sociale, în mod ilegal, se limita la indexarea anuală a pensiei de la 01 aprilie, conform prevederilor art. 13 din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998.

Reclamantul a menționat că potrivit art. 34 alin. (6) al Legii nr. 118 din 13 martie 2003 cu privire la Procuratură, procurorii pensionari beneficiau de dreptul la recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în

exercițiu, conform art. 73 alin. (8) din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură. Procurorii pensionați, de asemenea, beneficiau de dreptul la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorilor în exercițiu, astfel încă o dată fiindu-i reconfirmat prin lege dreptul la recalcularea pensiei în mărime de 80 % din salariul procurorului în exercițiu conform funcției deținute, drept dobândit legal de reclamant la 26 iunie 2006.

Reclamantul a indicat că prin Legea nr. 37 din 07 martie 2013, pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, începând cu 05 aprilie 2013, salariul procurorului a fost majorat cu 35 %, dar, contrar acestor prevederi, pensia reclamantului nu a fost recalculată. Conform art. XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 02 august 2016, salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror. Din motive neîntemeiate, Casa Națională de Asigurări Sociale l-a privat pe reclamant de dreptul la recalcularea pensiei, dobândit licit în anul 2002, stabilindu-i ilegal mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

Reclamantul Nicolae Tabuncic consideră că organele de asigurări sociale i-au încălcat dreptul dobândit anterior licit, prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați, a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

Reclamantul Nicolae Tabuncic a indicat că la data de 21 iunie 2017, s-a adresat cu o cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei, în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție, potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 și articolului XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea actelor legislative.

Reclamantul a relatat că pârâta Casa Națională de Asigurări Sociale, la 27 iulie 2017, i-a expediat răspunsul nr. T-1142/17, prin care a refuzat în admiterea cerințelor înaintate de Nicolae Tabuncic, argumentând că, în conformitate cu prevederile art. 33 al Legii din 14 octombrie 1998, recalcularea pensiei se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie, și astfel, temei legitim de a recalcula pensia ca procuror din salariul majorat al procurorilor în exercițiu, nu este.

Reclamantul consideră că la examinarea cerințelor prealabile, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a determinat corect raportul juridic în cauză, nu au fost luate în considerație circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului. Astfel, reclamantul a arătat că potrivit prevederilor Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, Legea

nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, în calitate de procuror în demisie, deține dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecători.

Reclamantul a menționat că de Legea nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură și Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, procurorii pensionați de asemenea beneficiau de dreptul la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorilor în exercițiu, fapt, de care a beneficiat reclamantul. Procurorii pensionați până la adoptarea Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură primeau pensiile potrivit prevederilor Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului. Atât Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, cât și cele anterioare din 1992 și 2003, asigura reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, la o anumită vârstă - 50 ani, cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

Reclamantul a indicat că Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor procuraturii funcționarilor publici, a decis că, stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică. Aceiași instanță de jurisdicție constituțională, a indicat și pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă, că la adoptarea unei legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului.

Reclamantul Nicolae Tabuncic a considerat că prin acțiunile Casei Naționale de Asigurări Sociale i-a fost încălcat dreptul obținut anterior intrării în vigoare a noilor reglementări legale, și anume dreptul de a beneficia de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, ca rezultat fiind-i încălcat și dreptul la proprietate protejat de art. 46 din Constituția Republicii Moldova și art. 1 al Protocolului 1 Adițional la CEDO.

Reclamantul Nicolae Tabuncic a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ilegalității refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale de recalculare a pensiei, repunerea în drepturile lezate și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i restituie lui Nicolae Tabuncic și să-i achite pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar al procurorului - șef de secție din Procuratura Generală cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de majorarea salariului procurorului, începând cu data de 01 ianuarie 2013, în conformitate cu Legea nr. 37 privind completarea Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005, a Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, și prevederile art. 60 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, în vigoare de la 01 august 2016, cu recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, ținând cont de mărimea salariului lunar al procurorului, șef de secție din Procuratura Generală cu vechime în muncă de peste 16 ani și sporul la salariu calculat în raport procentual față de salariul său de funcție în cuantum de 9 procente, începând cu 01 august 2016.

La 05 martie 2018 Nicolae Tabuncic a depus cerere de chemare în judecată concretizată prin care a solicitat recunoașterea ilegalității refuzului de recalculare a

pensiei, repunerea în drepturile lezate și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i restituie lui Tabuncic Nicolae și să-i achite pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar al procurorului - șef de secție din Procuratura Generală cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de majorarea salariului procurorului, începând cu data de 01 ianuarie 2013, în conformitate cu Legea nr. 37 privind completarea Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005, a Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, și prevederile art. 60 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, în vigoare de la 01 august 2016, cu recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, ținând cont de mărimea salariului lunar al procurorului, șef de secție din Procuratura Generală cu vechime în muncă de peste 16 ani și sporul la salariu calculat în raport procentual față de salariul său de funcție în cuantum de 9 procente, începând cu 01 august 2016, partea recalculeată a pensiei să fie indexată în conformitate cu art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, și recalcularea pensiei, inclusiv și de la 01 aprilie 2018, în modul și mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Prin hotărârea din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Tabuncic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, s-a recunoscut ca fiind neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-1142/17 din 27 iulie 2017 de recalculare a pensiei, s-a repus reclamantul Nicolae Tabuncic în drepturile lezate și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de ai restitui și achita pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar al procurorului-șef de secție din Procuratura Generală, cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de majorarea salariului procurorului, începând cu data de 01 aprilie 2013 în conformitate cu Legea nr. 37 privind completarea Legii nr. 355-XIV din 23 decembrie 2005, Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și prevederile art. 60 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, cu recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, ținând cont de mărimea salariului lunar al procurorului-șef de secție din Procuratura Generală, cu vechimea în muncă de peste 16 ani și sporul la salariul calculat în raport procentual față de salariul de funcție în cuantum de 9 %, începând cu 01 august 2016, recalcularea de efectuat de fiecare dată din data de 1 a lunii în care a fost și va fi efectuată majorarea salariului procurorului-șef de secție în exercițiu, în rest, cerințele formulate de reclamantul Nicolae Tabuncic, au fost respinse.

Prin decizia din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 04 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Tabuncic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, cu obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă, reieșind din majorarea salariului procurorului.

În consolidarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că reclamantul Nicolae Tabuncic activează în organele procuraturii din 01 august 1983, având o vechime în muncă în funcția de procuror de peste 34 ani, fapt confirmat prin copia carnetului de muncă, anexată la dosar. Începând cu 01 septembrie 2002, reclamantul Nicolae Tabuncic, deținând funcția de procuror, la atingerea vârstei de 50 ani, i-a

fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar al funcției de procuror, circumstanțe, care de fapt, au fost confirmate inclusiv și de către apelanta Casa Națională de Asigurări Sociale.

La fel, instanța de apel a reținut că la data de 21 iunie 2017, Nicolae Tabuncic s-a adresat cu o cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat efectuarea recalculării pensiei pentru vechimea în muncă, ce îi revine conform principiului legal obținut de recalculare a pensiei, potrivit Legii nr. 37 din 07 martie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, Legii nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Instanța de apel a mai reținut că la data de 27 iulie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale, i-a expediat intimatului Nicolae Tabuncic răspunsul nr. T-1142/17, prin care a refuzat în admiterea cerințelor înaintate, argumentând că, conform art. 33 al Legii din 14 octombrie 1998, recalcularea pensiei se efectuează în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie, iar, temei legitim de a recalcula pensia ca procuror din salariu majorat al procurorilor în exercițiu, nu există. În urma indexărilor efectuate în anii 2012-2017 cuantumul pensiei reclamantului de la 01 aprilie 2017 constituie 6 823, 91 lei, lunar.

Instanța de apel a observat că obiectul generic al acțiunii formulate de reclamantul Nicolae Tabuncic este legalitatea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale din 27 iulie 2017, obiectul material fiind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula și de a-i achita lui Nicolae Tabuncic pensia pentru vechime în muncă, începând cu data de 01 ianuarie 2013, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al secției din cadrul Procuraturii Generale.

Instanța de apel a reținut că reclamantul Nicolae Tabuncic dispune de dreptul de a-i fi achitată și recalculată pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al secției din cadrul Procuraturii Generale, ținând cont de majorarea salariului procurorului, începând cu data de 01 aprilie 2013, iar, răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-1142/17 din 27 iulie 2017, fiind pasibil de a fi anulat, ca fiind neîntemeiat. Or, conform art. II și III din Legea nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, salariile lunare stabilite pentru persoanele care dețin funcții de demnitate publică, indicate în alte compartimente din anexele nr. 2 și nr. 3 la Legea nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, precum și salariile de funcție pentru personalul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, stabilite în anexa nr. 12 la aceeași lege, se majorează cu 35 %. În cazul în care, după adoptarea prezentei legi, vor fi operate unele modificări în cuantumul salariilor lunare ale persoanelor cu funcții de demnitate publică, noul cuantum al salariului lunar se va stabili ținându-se cont de majorarea indicată în prezentul articol. Prezenta lege se pune în aplicare la data publicării. Recalcularea salariilor pentru persoanele care dețin funcții de demnitate publică și pentru personalul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică se va efectua începând cu 01 ianuarie 2013.

Instanța de apel a menționat că nu pot fi reținute afirmațiile apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale, care susține că stabilirea pensiei pentru vechime în

muncă procurorilor se efectuează în baza Legii nr. 156-IV din 14 octombrie 1998, așa cum au fost abrogate alin. (3)-(10) din art. 73 al Legii cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008. Se atestă că prevederile art. 46/2 din Legea nr. 156-IV din 14 octombrie 1998, au fost introduse prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011, în vigoare de la 01 iulie 2011, iar, Tabuncic Nicolae a obținut dreptul la pensie la data de 01 septembrie 2002, la momentul întrunirii condițiilor: atingerea vârstei de 50 de ani, precum și vechimea în muncă de 12 ani și 6 luni în funcție de procuror.

Instanța de apel a reținut că dreptul reclamantului Nicolae Tabuncic cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu, este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare; legea nouă nefiind aplicabilă unei fapte din trecut conform prevederilor art. 6 Cod civil, care stabilește expres, că legea civilă nu are caracter retroactiv. Or, dreptul subiectiv constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Conform regulii generale legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, îl poate suprima sau înlocui cu un alt drept, însă legea nouă nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

Instanța de apel a notat că alegațiile apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale, care susține că procurorii pensionați anterior implementării Legii nr. 56 din 09 iunie 2001, nu au fost prejudiciați că nu li se mai recalculează pensia în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, sunt neîntemeiate, așa cum aceste alegații rezultă din interpretarea eronată și defectuoasă a normelor legale.

Instanța de apel a considerat că toate argumentele și afirmațiile invocate în apel, de către apelanta-pârîtă sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței. Apelanta Casa Națională de Asigurări Sociale, utilizând calea de atac, nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată, prin urmare concluziile primei instanțe sunt întemeiate și legale, în concordanță cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, iar hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

La 29 ianuarie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus prin intermediul oficiului poștal, cerere de recurs împotriva deciziei din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, de respingere a acțiunii depuse de Nicolae Tabuncic.

În motivarea cererii de recurs, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanței, le consideră ilegale și neîntemeiate, care urmează a fi casate, din motiv că au fost adoptate cu aplicarea eronată a normelor de drept material, instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că în conformitate cu documentele din dosarul de pensionare a intimatului Nicolae Tabuncic, a fost

stabilită că de la 01 septembrie 2002 beneficiază de pensie pentru vechime în muncă în mărime de 80 % față de salariul de funcție deținute de șef de secție din Procuratura Generală, cuantumul căreia constituie suma de 6 823, 91 lei.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că prin Legea nr. 118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, a fost abrogată Legea nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură. Astfel, odată cu abrogarea Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992, asigurarea cu pensie a procurorilor este reglementată prin Legea nr. 118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură.

Recurenta a precizat că art. 34 alin. (6) al Legii nr. 118 din 14 martie 2003, prevedea că procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii. Ulterior, prin Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, a fost abrogată Legea nr. 118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, iar asigurarea cu pensie a procurorilor a fost reglementată de noua Lege cu privire la Procuratură.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că potrivit art. 73 alin. (8) al Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008, procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației de călătorie în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii. Iar, prin art. VIII al Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alineatele (3) - (10) ale art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, au fost abrogate.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a stipulat că noua redacție a art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, în vigoare de la 01 iulie 2011, prevede că procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, în vigoare până la 01 ianuarie 2017. În așa mod, începând cu data de 01 iulie 2011, drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46² al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Conținutul art. 46² al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 (în vigoare până la 01 ianuarie 2017), nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile de călătorie se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Începând cu data de 01 iulie 2011 pensiile procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 01 aprilie, conform art. 13 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că conform art. 33 al Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, recalcularea pensiei se efectuează numai în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare sau venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea dreptului la pensie și nu este temei legitim de a recalcula pensia ca procuror din salariul majorat al procurorilor în exercițiu.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au

fost abrogate prevederile art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, ce prevedeau recalcularea pensiilor și indemnizațiilor viagere ale procurorilor, a fost obiectul examinării sub aspectul constituționalității acesteia.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale, a menționat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea Constituțională a recunoscut ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 09 iunie 2011, care prevăd condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât și a celor în demisie. Noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, însă legislatorul a prevăzut și a acordat o substituție echitabilă (în limitele posibilității resurselor financiare disponibile în buget) în acest sens, prin faptul că pensia procurorilor se indexează anual la data de 1 aprilie, precum prevede art. 13 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale, la 19 decembrie 2018, conform scrisorii nr. 13520 (f.d. 146), însă dovada recepționării acesteia la materialele cauzei, lipsește. Totodată, instanța de recurs relevă că decizia contestată a fost publicată pe portalul instanțelor judecătorești www.instante.justice.md la data de 19 decembrie 2018.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, la 29 ianuarie 2019, prin intermediul oficiului poștal, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 21 februarie 2019, în adresa intimatului Nicolae Tabuncic a fost expediată copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Intimatul, Nicolae Tabuncic nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv, și nu a depus referință în termenul stabilit, la cererea de recurs declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în

care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 14 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Tabuncic împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, cu obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan